

ניבא כי יהודי ארצות-הברית לא יוכלו לפעול נגד ממשלתם. טוב, או הם יעשו עצרת באולם סטודיון סקוויר גארדן, כדי למחות נגד ההסדר. אבל מה יהיה למחרת היום? האם אלה הם שלושה יוצאי-דופן — או סימנים לתקופה חדשה? ממשלת-ישראל התרגלה כל-כך לסמוך אוטומטית על תמיכת יהודי ארצות-הברית, עד כי עצם המחשבה שמצב זה יכול להשתנות נתקלת באי-אמון מוחלט. אולם יחס זה עצמו הוא בעוכרי המדיניות הישראלית.

### בעלי-ברית או עבדים נרצעים?

**כ** י יחסה של ישראל כלפי היהודים הוא חדור זילזול ושחצנות. הוא מזכיר במיקצת את יחס שליטי מוסקבה לתנועות הקומוניסטיות בעולם בימי סטאלין. משרד-החוץ סומך על הציות העיתון של היהודים, אינו טורח אפילו לשכנע את היהודים בצידקת עמדותיו. האמת היא כי אפשר לסמוך על הנאמנות המוחלטת של יהודי העולם לעצם קיום ישראל, ובכל שעת-חירום אמיתית יחושו היהודים לעזרתה. אבל אין פירוש הדבר כי יהודי העולם חייבים לתמוך אוטורי

האם יהיה מוכן להעמיד את עצמו במצב בו יראה כמו שמשרת מדינה זרה נגד האינטרסים של ארצו, ובכך להצדיק את האנטישמיות? אנשי ניכסון נותנים לכל השאלות האלה תשובה חד-משמעית: לא. לכן הם משיירים את דעת-הקהל האמריקאית לקבלת יוזמת ההסדר הכפוי. מסעו של המלך חוסיין בארצות-הברית היה חלק ממערכה זו, והיא נחלה הצלחה עצומה.

### המנהיג: רב של קהילה עלובה

**כ** י יכול להנהיג את יהודי ארצות-הברית במשבר זה? בעיני רבים נראית יהדות זו כגוש מונוליטי, המונהג על-ידי הציונים ותומכיהם. בימים כתיקונם יש בכך מן האמת. המיסד היהודי הוא חזק מאוד, והוא מבוסס על המגבית היהודית המאוחדת. אירגונים כמו הדסה חובקים את הציבור היהודי מחוץ אל חוץ. שום עיתון אינו מעז להתגרות בציבור זה, ואפשר תמיד להתחמם את רוב חברי הקונגרס על עצומה למען ישראל. כל חבר-קונגרס שיש לו יהודים במחוז-בחירתו חותם ברצון על כל נייר כזה. (הוא יודע כי לפי שיטת המימשל האמריקאית, אין ממילא שום חשיבות לדעת הקונגרס על עניינים אלה, השמורים לחלוטין בידי הנשיא.) אולם במשבר של ממש, נראית התמונה לגמרי אחרת.

### האמת הפשוטה היא שאין לי יהדות האמריקאית שום הנהגה.

„מועדון הנשיאים“ הוא פדרציה רופפת ביותר, כמו האו"ם. כל אחד מחבריו כפוף רק לאירגון שלו, ואין ל„מועדון“ שום מרות על חבריו. לדעת רבים היה גוף זה מתפורר מומן, לולא היה לו מוכיר נמרץ, ישראלי בשם יהודה הלמן. הנשיא התורן של „מועדון“ הוא כעת אדם החסר כל חשיבות. הרב הרשל שכטר זכה במקום זה כנשיא המזרחי — אירגון פיקטיבי שהתפורר מומן, והקיים בעיקר על-גבי הנייר. שכטר עצמו הוא הרב של קהילה קטנה ועלובה בשכונת ברוקס בי ניו-יורק.

### הרעיון כי שכטר יוכל להפעיל השפעה כלשהי על מישהו, הוא מגוחך.

הרבה יותר חשוב הוא אדם כמו דויד אייזנראט, ראש התנועה הרפורמית, שהיא התנועה הדתית המרכזית. איש זה הוא אנטי-ציוני, ורחוק מלשרת אוטומטית את קו ממשלת-ישראל.

איש חשוב אחר, יעקב בלושטיין, ראש הוועד היהודי האמריקאי, שגם הוא אינו ציוני, אמר לא מכבר כי ישראל אשמה לא מעט באסון יהודי-הרית-המועצות. לולא הסיכסוך בין ישראל לברית-המועצות, אמר, לא היה גורל היהודים ברוסיה כפי שהגהה. תומך אוטומטי של ישראל — הסנטור הרפובליקאי יעקב יעבץ — שדבריו זוכים להרוב בעיתוני ישראל, הוא כסיל חכרי-השפעה.

לעומת זאת חשובה ביותר עמדת העיתון ניו-יורק טיימס, בו שלטה המשפחה היהודית וולצברגר. עיתון זה תומך עתה תמיד כה מלאה במדיניות ניכסון, ואף מדרבן אותו בכיוון זה. לא מכבר מסר העיתון את כתובת מאמריו הראשיים בענייני המר-חב לידי אדם חדש, לא-יהודי — במגמה להוציא תפקיד זה מידי היהודים, ובכך לי הבטיח גישה אויבית-קטנית.

אחד ממעשיו האחרונים של לוי אשכול היה לכנס בירושלים ועידה של „המנהיגות היהודית“ בוועידה זו הבטיחו המנהיגים עזרה לישראל — אך לא רצו להכיר בעקרון „יש ראל היא מנהיגת העם היהודי“ (במאמרו מלגלג קלוצניק על נאום אבן בחוניה).

לפני שנה פנו כמה ממנהיגי היהדות האמריקאית לממשלת-ישראל ויעצו לה שלא להתנגש עם המדיניות האמריקאית.

### לחץ יהודי בכיוון הפוך

**מ** ה נובע מראיה נכונה של עובדות אלה? איך משפיע הדבר על המאבק הצפוי בין ממשלת הליכוד הלאומי לבין הנשיא ניכסון?

קרוב לוודאי כי בעוד שלושה חודשים ידברו בישראל על ניכסון כשם שדברו בעבר על דהינול. אבל יהודי אמריקה לא יוכלו להצטרף למסע זה.

אין ספק כי היהודים יתמכו בישראל, וישמיעו דיעה זו בפומבי. אולם משתחיל ההתנגשות האמיתית, אין לסמוך לחלוטין על עזרה פעילה מצד כלל היהודים. מי שסומך על יהודי ארצות-הברית כנשק עיקרי כדי לפגוע את יוזמת ארבע המעצמות — מושלה את עצמו אשלייה מרה ומסוכנת.

יהדות אמריקה פשוט אינה מסוגלת לכך — אפילו רצתה לעשות זאת. אילו העמידה ממשלת-ישראל תוכנית-שלום מעשית ובת-ביצוע מול תוכנית-ההסדר הצפויה של המעצמות — יכלו היהודים לתמוך בה. אך כשעמדת ממשלת-ישראל היא כולה שלילית וטרבנית, בעוד שמולה התייצבה תוכנית-שלום סבירה בתמיכת הערבים — תהיה יהדות אמריקה חסרת-ישע.

### מוטב לקחת זאת בחשבון — לפני כוא ההתנגשות.

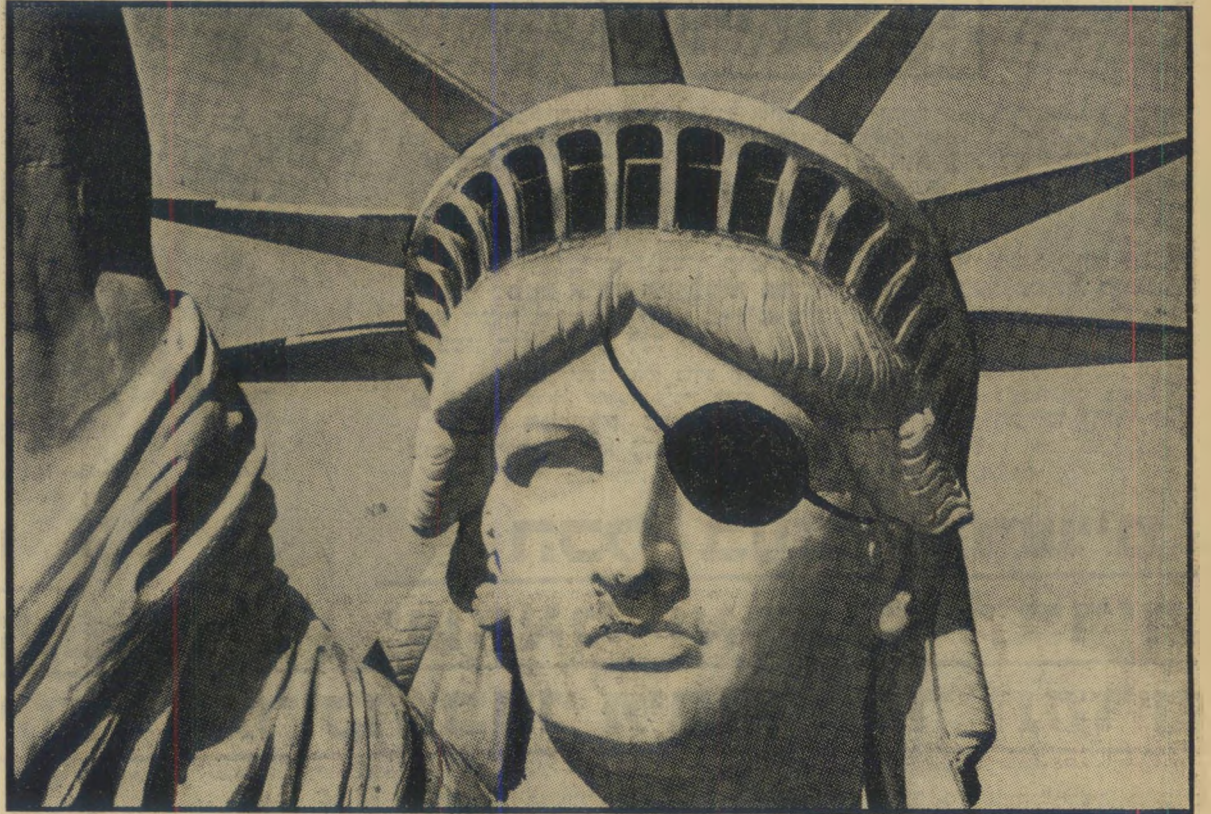
יהודי ארצות-הברית, מצידם, אינם רוצים לעמוד במצב בו יצטרכו לבחור בין אהדתם לישראל לבין נאמנותם לארצות-הברית.

היהודים יתבוננו ממשלת-ישראל להתייחס בחיוב ליוזמת ניכסון. מבחינה תיאורטית ניתן לומר כי מה שעומד להתרחש בחודשים הקרובים בין ישראל ליהודי אמריקה מעמיד במיבחן את התהיה היסודית של הציונות. לטי תיזה זו, יהודי כל העולם מהווים אומה סוליטית, וישראל היא מדינתם.

הרוב העצום של יהודי אמריקה אינו מקבל תיזה זו. אין הוא רואה את עצמו כיהודים החיים במיקרה באמריקה — אלא כאזרחים אמריקאיים בני הדת היהודית.

לכן, אם יצטרכו לבחור בין השתייכות לאומה האמריקאית לבין ההשתייכות לאומה היהודית — בין הנאמנות לממשלת חשינגטון לבין הנאמנות לממשלת ירושלים — ההכרעה תהיה בניגוד לשיקלי הציונות.

אם ממשלת-ישראל, מתוך שיוגרה אידאולוגית, מסרבת להכיר בעובדה זו, היא עלולה להכניס את ישראל למצב-הרה-אפוף.



## כך נראית יהדות אמריקה בדמיונם של חושבי ישראל - אך במיבחי האמיתי היא עלולה להתגלות כחסרת-אונים

מטית בכל עמדה מדינית של ממשלה כלשהי בישראל.

הישראלים מניחים שקיימת חובה כזאת — והם לא הסתירו דיעה זו. תוך כדי כך הרגיו יהודים רבים, שאינם אוהבים יחס של זילזול — כשהוא מופנה אליהם. ישראל אינה צריכה בעלי-ברית, אלא משרתים, אמר בשעתו איש חשוב ביהדות האמריקאית. ואחר אמר: „קשה להיות ידיד של ישראל. היא מתייחסת אל ידידיה ביהירות ובשחצנות.“ מצב זה הוחמר לאחרונה. האנשים הנבונים בצמרת היהודית האמריקאית, שהם ידידי ישראל אך לא עבדי הנרצעים, משתוממים יותר ויותר על גישתה של ישראל. מכיוון שממשלת-ישראל אינה אומרת להם מהי המטרה האמיתית של מדיניותה — לספח שטחים נרחבים לישראל, גם במחיר דחית השלום — נראה להם כי ממשלת-ישראל נוהגת בטיפשות מוזרה, שהיא פועלת נגד השלום שהשגתו היא מטרתה המוצהרת.

בשבוע שעבר התייצב השגריר יצחק רבין — אדם מתון ומשכנע ביותר — בפני קהל של אישים יהודיים. הומטרו עליו שאלות נוקבות, והוא ניסה להשיב את התשובות שהושמו בפיו על-ידי ראשי משרד-החוץ. תשובות אלה נתקבלו באי-אמון וברגז על-ידי השואלים.

הרושם הכולל היה, כפיכום, כי ישראל אינה יודעת מה היא רוצה, שהיא מנהלת מדיניות אכסורית, שהיא מתנגדת ליוזמת הנשיא ניכסון ללא שום סיבה סבירה, מבלי להכות כלל לתוצאותיה.

בישראל עצמה אין הדבר מורגש, כי קיימת בה מערכת טוטאלית של שטיפת-מוח, ואין הציבור שומע את העובדות כהחיות. אבל יהודי אמריקה, הגיונים מעיתונים (פרו-ישראליים) אחרים, המוסרים מידע מאוזן, רואים את הדברים בצורה לגמרי אחרת. כך נוצר, בהדרגה, פער חמור ביותר.

### להצדיק את דברי האנטישמיות?

**א** נשי ניכסון סומכים על תהליך זה — והם רואים את הדברים בעיניים מסוכחות. דעתם היא זו: מובן מאליו שהשגרירות הישראלית תשתדל לגייס את כל יהודי אמריקה נגד הממשלה. ידוע היטב כי ליהודים אלה יש השפעה גדולה על אמצעי התיק-שורת, הדויד, העיתונות והטלוויזיה, וגם בני בית הקונגרס.

אולם האם יוכלו יהודים אלה להתקומם נגד ממשלתם, אם דעת-הקהל הכללית בארצות-הברית תומכת במעשי הממשלה?

האם יוכלו להתנגד, אם ישוכנעו המוני הלא-יהודים בארצות-הברית כי יוזמת ניכסון מונעת מלחמת-עולם, בה יתרחבו ערי ארצות-הברית?

האם יוכלו היהודים לפעול נגד יוזמה שאחת ממטרותיה העיקריות היא לשתף-פעולה עם ברית-המועצות ולהכשיר את הקרקע לסיום מלחמת ויאט-נאם — כשדחוקא היהודים עומדים בראש התנועה לסיים מלחמת ויאט-נאם?

בקיצור: האם יוכלו היהודי לעשות משהו שיעורר מורת-רוח כללית אצל שכניו הלא-יהודים, אצל חבריו בעבודה, אצל הציבור כולו?